

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög centiméternyi területe 4 kr. Gyászok, kereskedők és iparosok érkezőközvetlenben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A Militarizmus.

Kolozsvár, decz. 17.

A tizenhét nap óta tartó földművelésügyi vita képviselőházunkban befejezést nyert. Először történt a magyar országgyűlésen, hogy olyan arányokat öltött a vita, a milyen a magyar föld nagy érdekeinek becsületesen megfelel. Kimerítő a vita azonban nem volt; de a haladást kár volna tagadni. Ez a vita szerencsésen ütött ki az ellenzékre nézve; a kormánypart pedig minden vonalon, az előőrsi csatározástól kezdve, a döntő ütközetig, elhatározó vereségeket szenvedett.

Ha változás áll be közgazdasági életünk folyamában, úgy a forduló pontot a vita adta meg. Sok elmevilágosodott, sok ember észre tért, sok panasza felszabadult a napok alatt.

A vita kohójában a tisztító tűz kétféle osztotta a nézet-anyagot. Külön választotta a salakot és a nemes ércet. Salaknak nevezem azt az egyoldalú irányt, mely a pénznek kizárólagos érdekeit képviselte. Ezen salakos irányzatot a kormánypart néhány tagja hirdette, vezérként Tisza Istvánnal. Nemes érc gyanánt azon irányzat került ki a tűzből, mely elismeri a föld és pénz kölcsönhatását és a nagy termelési ágak között egy helyes egyensúly megállapítására törekszik. Ezen irányzatban kitűntek Apponyi és Károlyi Sándor grófok és a 48-as pártnak valamennyi szórnoka.

De ha szíves örömmel is vallom a vitát nagyarányúnak, az még sem tartható kimerítettnek. A vám és kereskedelmi szerződés hatáskörének taglalása egy kissé nagyon elmosódott s ezzel együtt a világverseny veszélyei nem domborodtak ki eléggé a vitában. Teljesen értem, ha a Nemzeti párt nem akarja a kormány vállait azzal megkönnyíteni, hogy a gazdasági válság okai között világversenyt is emlegetsen. Mert ezen versen hatását, ha nem is teljesen parolizálni, de számbavehetőleg gyengíteni csakis önálló gazdasági politikával lehet; már pedig az Ausztriától való gazdasági elkülönítés nem kitűzött feladata a Nemzeti pártnak. Egész másként áll ez a 48-as párt nézve, mely nem akar egy gazdasági testet képezni Ausztriával. A mi pártunk tágas és halászt tért találhatott volna annak bebizonyítására, hogy a baj egyik legfőbb oka azon intézményben rejlik, mely arra utal, hogy az osztrák ipar érdekei számára, a szerződésekben előnyöket biztosítsunk, földművelési érdekeink állandó meghátrálásával.

A válságnak egy másik főoka még csak megemlítésben sem részesült. Ez a militarizmus.

Magyarország, nem a fennálló rendszer ösbírodalma, hanem Magyarország, a honvédséggel együtt kerek számban 150000 embert tart állandóan fegyverben; ide nem számítva a tartalékok, póttartalékok és a szabadságolt állományt. Ezen embertömeg eltarthatása — ismét kerek számban — de inkább kevesebbet mondok mint többet, kerül nekünk évente 50 millióba.

Mit jelent ez?

Első sorban jelent 50 millió meg lehetőségen improduktív kiadást. Improduktívnek azért mondom, mert egyetlen egy embert sem ismerek a magyar globuson, a ki háborút akarna kezdeni bármely irányban. De még azért is mondom improduktív, mivel semmi biztosítékunk sincs egy elkövetkező győzelem felől. Végre és legfőképpen azért tartom improduktív, mert bár a hadsereg intézménye, jól-rosszul be van építve konstitúciónkba, de azért a cs. és k. hadsereg sem egészében, sem tagokra törölve nem tekintni magát a mi államorganizmusunk alkatrészének, hanem tekinti magát szellemben, felfogásban, érületben és feladataiban egy hazánk szervezetén kívül és felül álló, alkotmányos ellenőrzést

nem törő, polgári felelősséget nem viselő fölfegyverzett testületnek, melynek más a nyelve, mint nekünk más a hazafisága, más a becsülete, más a hagyománya.

Mit jelent ezenkívül az a numerus?

Azt jelenti, hogy hazánk termelő kontingenséből állandóan hiányzik 150.000 főnyi munkaerő. Még pedig a munkaerőnek éppen a színe-jáva, mert katonának nem viszik el sem a nőt, sem a nyomorékot, sem az öregét.

Veszteségünk tehát nemcsak abból áll, hogy télen nyáron, hajlékban, ruházatban, éledelemben, fűtésben, mosásban, világításban — egyszóval teljes ellátásban kell részesítenünk 150.000 ép, egészséges, munkabíró férfit; hanem abból is, hogy ily nagy tömeg embert leszorítunk a produkció teréről és a kizárólagos fogyasztók táborába kényszerítjük.

Ugy vélem, nagyon alant járok a számmal, ha egy katonának nap-számdíját télen-nyáron egy koronára becsülöm. Ez tehát naponként 150.000 korona volna. Ilyen formán Magyarország értékvesztése ezen a czímen közel 55 millió korona. Ebből a summából jó 85 százalék a mezőgazdaság terhére esik, mert ilyen arányban áll a földművelők kontingense a többi kereseti ágakból kikerülő kontingenshez. A földművelés évi vesztesége a munkásoknak ezen mesterséges elvonása következtében e szerint 46 és fél millió korona.

Főlöleges mondanom, hogy itt csak a napszámdíj, nem pedig a napi munkaértéke van számításba véve. Ilyen messze nem szükség menni, mert ennek kiszámításához a mi fogyatékos agráriródomunk nem nyújt kellő alapot, s mert ennél a kérdésnél kerülni kell a túlzásnak még látszatát is. A gazdasági veszteség így is iktározatos.

Jól tudom, hogy a ki politikus névre tart igényt, lóhátról mosolyog szegény árva fejemre és a „nagyhatalmi állás”-t úgy vágja hozzám, mint-ha annak érinthetetlenégét egyenesen ő véste volna be a Mózes tizenkét parancsolata közé. Hanem én azt tartom, hogy ideje volna, ha már egyszer valamiben éreznők is annak a nagyhatalmi állásnak csodás előnyeit, s ne csak a terheit volnának kénytelenek neki görnyedve viselni. Mert az olyan nagy hatalmi állás, mely lehetővé teszi, hogy ma Szerbia dobja szerbjeink közé a békétlenség üszkét, holnap Romániából bujtogassák fel oláhjainkat; ma szerb sertést, holnap oláh buzát, holnapután muszkazabot hozzanak a nyakunkra: az olyan nagyhatalmi állás, mely nem legyőzni tudja Herczegovinát fegyverrel, hanem csak pacifikálni arannyal s mely a hetvenkedő horvát-testvéreket csak úgy tudja megzabolázni, ha generálist kér kölcsön Bécstől; az ilyen nagyhatalmi állás nem ér egy fakovát, melyért kár a pénz és még nagyobb kár az emberanyag.

B. M.

Politikai hírek.

Báró Atzél Béla belépése a nemzeti pártba. Báró Atzél Béla országgyűlési képviselő ma belépett a nemzeti párt tagjai sorába s a belépését a következő levélben tudatta Horánszky Nándorral, mint a nemzeti párt elnökével:

„Tisztelt Pártelnök Ur! Ezennel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a nemzeti pártba és körbe ezennel belépek. Kérem elnök urat, hogy ezt alkalmaileg a pártnak bejelenteni sziveskedjék. Fogadják kiáló nagyrabecsülésem, melylyel maradok, Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

E levélre Horánszky Nándor pártelnök a következőképp válaszolt:

„Mélytisztelettel báró ur! Igen tisztelt kép-

viselőtársam! Ven szerencsém szíves tudomására hozni, hogy a hozzám, mint a nemzeti párt elnökéhez intézett és a nemzeti pártba való belépését tudatol becses sorait vettem, mit is mint pártelnök örömmel vévén tudomásul, ugyanezt a legközelebbi pártértekezletnek is be fogom jelenteni.

Fogadják méltóságod kiváló tiszteltelem kifejezését, melylyel vagyok Budapest, 1894. évi december hó 15. Öszinte tisztelője. Horánszky Nándor.”

Radó Kálmán lemondása. Radó kálmánt Vasvármegye főispánját, mint értesültünk, a király tett szolgálatainak meleg elismerése mellett, főispáni állásától, saját kérelmére felmentette. Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározás a hivatalos lap legközelebbi számában jelenik meg.

Kossuth Ferencz első cikke.

Felveszem tollamat, melyet kezeim közt szentté lett ereklyének kell tekintenem.

E tollal teremtet atyám az új magyar hazát; e tollal korbácsolá fel a közvéleményt; gyújtá ki a lelkesedést; hirdeté az igazság-érzetét és a hazafiságnak áldozatkészségét.

Tollal alkotta meg atyám azon talajt, a melyre felépültek az 1848-iki törvények és a melyen nyugszik mostani állami létünk tartozott, tetőtlen, befejezetlen épülete.

Politikai pályáját tollalval kezdte az, a ki létűnt most az élők sorából, kik között halála előtt hallgathatnánk; — nincs többé ő, ki hallgattában él örök életet élve, míg csak lesz magyar a magyar földön és lesz magyar szív egyetlen egy magyar kebelben.

De ő hátra hagyott egy örökséget, mely hazánk népének öröksége és első sorban a természet törvényei szerint, az enyém.

Hátrahagyta elveinek örökségét és azon szellemi erőt és szellemi kincset, melyek az ő életéből, mint kimeríthetlen kútforrásból, századokig fognak áramlani a magyar hazára!

Különös végzete a sorsnak, hogy én is tollal kezdjem politikai pályámat, én, ki az ő vérenek vére, az ő nevének viselője és elveinek oly természetes letéteményes vagyok, csekély személyiségem dacára, hogy házamban megjelenésem első percétől fogva, ilyennek tartott és ilyenén avatott a magyar nép, mindentűt, a hol csak eddig megjelentem.

Atyám tollharca hosszú volt, börtön szaktitá közbe és csak később nyílt meg előtte a törvényalkothatásnak tere; az én hírlapírói működésem milyen hosszú lesz, mielőtt megnyílna előttem is azon tér, hol nem csak sugallni, nem csak bíráltni, de alkotni is lehet? Ezen kérdésre hazám egyik kerületének választói, úgy hiszem, nem sokára fel lesznek hiva feleletet adni.

Sokszor az örökség természetalkotta fogalmai gyorsítják az élet mozzanatainak lefolyását, sőt összezavarják azoknak következetességét.

Atyám hírlapírói pályáját börtön követte és szakította félbe; az enyémét a börtön jóval megelőzte; — jól tudta azt az önkény, hogy őt miért zárta be? Engem nem tudta miért vetett fogságba, mint ártatlan kis gyermeket; atyám tevékenységét e hazában hosszú száműzetés követte; az enyémét megelőzte a hosszú hontalanság.

Soraink azonosságában, de visszajáról véve, lehet talán valami végzettség és ha így lenne, adná az ég, hogy sikerülne az érdemetlen fiúnak az, a mi nem sikerült a világ történelmében óriásként kimagasló atyának.

Az ő honpolgári pályája 1848-ig sikeres volt, ezen sikerből indult ki és eljutott a magasztos, a dicső, a magyar haza jövőjét megteremtett sikertelenségbe, 1849-be, midőn a nemzetnek élén, a végsőséggel szemben, belépett a nemzet történelmének és alkotmányosságának utjáról az élethalál tusában, az önvédelem örök jogára támaszkodott.

Az én honpolgári pályám a sikertelenséggel kezdődött; atyámmal működtem a hazáért, külföldön 1860—1867-ig, a midőn a nemzet leartatta az emigráció ernyedetlen működésének terményét, habozó, bizalmatlan kézzel aratta le, de azért az aratás mégis a

nemzeté maradt, bár nem volt olyan, mint a milyen lehetett volna.

Czélunk hazánk függetlensége volt, nem értük el e szent czélt, első lépéseim tehát a szellemóriás oldalai mellett, a sikertelenség bélyegét hordozák.

Talán másképp lesz most, hogy a mindenható magához szólította a ridg, törhetlen elvűségnek megtestesült alakját.

Talán most, hogy tér nyílt a hű, bár szerény tanítványnak (ki visszavonultan edzé erejét), alkalmazni az elveket az élet viszonyaihoz, talán most sikerül az igénytelen tényezőnek az, mi a nagnak nem sikerült!

A legszabadelvűbb felfogások között is a sors, sokszor, születési előnyöket osztogat.

Ily előnyökkel habozva és szerényen el az öntudatos ember és csak akkor él vele, ha kötelességérzetének intó szavát követnie kell.

Hogy én így érzek, ezt megmutattam eddig is, visszavonult életem e 44 évig tartott hontalanságával, melyből 30 év férfikorba esik, a mely időszak alatt visszavonulásom öntudatos volt.

E tényről szemben nem lehet a jóhiszeműségem kétségbe vonni azt, hogy ha most felléptem a honpolgári pályára és ha latba fogom most vetni a nagy névvel járó nagy népszerűség súlyát (mely népszerűség előzőt megőriztetette politikai ellenfeleimmel a nép) és latba fogom vetni a sulyt ott, akkor és úgy, a mint a higgadt, komoly és analitikussá lett elme jelezni fogja, midőn kimérik a haza számára az igazságot, s a jövőt a sors mérlegén! ezzel nem szereplési viselkedésem fogok engedni, nem nagyravágásnak adózni (mely érzelmét szerény vissza vonuló természetem nem csak érezni, de még kezelni sem tud), de kötelességet fogok teljesíteni, oly kötelességet, a mely azon igazságból ered, hogy egy határtalan népszerűséggel bíró név sulyát s a nép szeretetének óriási kincsét rá kell tenni a haza oltalmára annak, ki e sulyt viseli, s e kincset meg lett adományozva saját érdeme nélkül, de a természet azon jogainál fogva, melyek át mennek atyáról fiúra és a mely átmeneti rendszer nélkül nem léne a fejlődésben következetesség semmi szervezett viszonyban e földön.

Kötelességet vélek tehát teljesíteni, midőn a közelélt terére lépek hazámban, és atyám hagyományaihoz híven, azt akarom, hogy a toll legyen a közpályán az első fegyverem, és e fegyvert az Egyetértés hasábjain óhajtom használni azon lap hasábjain, mely megállotta az idő tűzpróbáját és elvei, állása, tekintélye egyaránt megtisztulva jöttek ki a próbából, mint tűzből a tiszta arany.

Függetlenségi párti, szabadságsórt és szabadelvű haladásért küzdő volt e lap mindig; czéljai tehát azonosok az én czéljaimmal és így karöltve haladatunk és küzdhetünk együttesen azon törvényes alapokon álló két országos pártnyalattal, melyeknek hivatalos pártprogramja azonos volt eddig lapodnak irányával és a mely pártnyalatosokat egyesíteni lapodnak egyik feladata volt és lesz.

Hírlapírói pályámon utamat nem én választottam meg, megválasztá ezt számomra egy magasztos szellem, melynek áldását kérem önzetlen megpróbálkozásomra.

Igaz híved:

Kossuth Ferencz.

A koronaőr választása.

A megválasztandó koronaőr tudvalevőleg a király és az országgyűlés együttes jelenlétében teszi le a törvényben megszabott esküt Eddig az volt a gyakorlat, hogy a mint a két ház közös ülésén a választás megtörtént, a választást azonnal tudomására hozták a királynak, a ki a legutóbbi két koronaőr-választásnál Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

Erre felfüggesztették az ülést s a megválasztott koronaőr a budai várakban az ott időközben összegyűlekezett főrendek és képviselők jelenlétében letette ő felsége kezébe az esküt, a mit az országgyűlés mindkét háza együttes ülésén az elnökök egyike, a kit a szólás rendje megilletett, miután az ülést ismét megnyitották, bejelentett.

Ezutal, mint az eddigi közleményekből kivihető, csupán a választást ejtik meg, mert ő felsége nem lesz a választás napján Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

gyás végett Bécsbe kell felterjeszteni. Az esküt ennél fogva a megválasztott koronaőr később fogja letenni, még pedig a király és az országgyűlés együttes jelenlétében, a mi csak Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

A kormányhoz közel álló körökben még mindig reménylik, hogy ő felsége ha nem is a koronaőr választásának napján, de a jövő hét közepe táján Budapestre érkezik, hogy az eskü előtte letehető legyen. — Más oldalról azonban ezt egyenesen kizárnak tartják.

Azért, hogy a megválasztott koronaőr letéhesse az esküt, nem is feltétlenül szükséges ő felségének személyes jelenléte Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

Azért, hogy a megválasztott koronaőr letéhesse az esküt, nem is feltétlenül szükséges ő felségének személyes jelenléte Budapest, 1894. évi december 15. Öszinte tisztelője, báró Atzél Béla.”

A mi magát a koronaőrnek választását illeti, az rendszerint közfelkiáltással szokott történni. Helye van azonban névszerinti szavazás kérésének is. — Az eljárás e tekintetben az, hogy a kandidációt tartalmazó királyi leirat felolvasása után elrendelendő tíz percznyi szünet alatt kell a névszerinti szavazásiránti kérelmet beadni, — a melyt mind két Ház annyi tagjának kell aláírnia, a mennyit a főrendi- és a képviselőház szabályai külön megszabnak.

A választáshoz általános többség szükséges, s a szavazás titkosan, szavazójegyek beadásával történik.

Az erdélyrészi oláh kérdés Oláhországban.

A bukaresti képviselőház pár nap óta a felirati javaslatot tárgyalja s szónokok némelyike fölvetette az erdélyrészi oláh kérdést is, többé-kevésbé élesen kárkoztatva a Catargiu-kormány magaviseletét. Lahovary külügyminiszter a vadakra tegnap hosszasan felelt s beszédéből bő kivonat van előtűnt. Az oláh távirati iroda természetesen az ottani kormány beutazása alatt egészen az oláh érdekeket küldte a táviratokba, melyek az oláh érdekeknek megfelelnek. Lahovary ur tegnapi beszédének megítélésénél tehát teljesen az officiózus táviratra vagyunk utalva.

E szerint a külügyminiszter beszéde sokban ugyanazon eszmékben mozog, melyet gróf Kálnoky a delegáció ülészekén tett az oláh kérdésben. Lahovary ur kiemelte, hogy barátságos viszonyban áll kormányunkkal (a táviratból nem tűnik ki, hogy itt a közös, vagy a magyar kormányt érti-e) s így olyan izgatóst vagy tüntetést, mely azt sérthetné, megengedni nem fog. Kiemelte továbbá, hogy a mint maga nem tűri, hogy más állam beavatkozzék Románia belügyébe, akképpen más államok nemzetiségi dolgaiba ő sem avatkozott.

Az ilyen beavatkozásnak csak kétféle eredménye lehetne, vagy szörnyű megaláztatás végződne, vagy háborúra vezetne. Már pedig Oláhország sohasem fogja kardját boldondokért, vagy agens provokateur-ökért kihuzni.

Mindez, valamint azon megjegyzés, hogy Magyarországon több történik az oláhokért, ha ezek közt itthon s Oláhországban a féltelen igazgatás eszökenne, teljesen igaz. Lahovary ma elég higgadtan ítéli meg a helyzetet és a saját feladatát s a maga részéről nem akar a kalandos politika süppedékes talajára lépni.

Sajnos, hogy honfitársai legnagyobb részéről nem mondhatni ugyanazt s habár a Catargiu-kormány már a saját érdekében is tartózkodik komplikációk felidézésétől, mégis Oláhország az a gőcspont, honnan a hazai oláh igazgatások közvetlenül kiindulnak. Hogy e visszás állapot egyhamar megszűnjék, arra Lahovary ur különben elég józan beszéde sem nyújt kilátást.

Miért nincs ára a buzáknak?

6 frt 70 kr. ma a buza ára a budapesti piacon.

Sokat jelent ez a szám: 6 frt 70 kr. Semmi sem fejezi ki jobban gazdasági és politikai viszonyaink nyomorúságát, mint ez a 6 frt 70 kr.

Kérdezhetik, hogy mi köze van a politikának a buza árakhoz? Igen is van köze, mert a buza árak olcsóságáért a mai kormányrendszer a felelős.

A kormány büne, hogy alacsony a buza ára.

Párisban a buza ára 8 frt 55 kr, Buda-

pesten, a gabonatermő ország fővárosában pedig csak 6 frt 70 kr. Szinte érthetetlennek látszik ez az árkülönbség, hiszen a világpiac helyzetét tekintve Magyarországon a buza árának magasabbnak kellene lennie mint Londonban, Párisban, Hamburgban, mert azok a piacok a tengerentúli amerikai, ausztráliai, indiai versenyt közvetlenebbül érik, mint miénk.

A buza árának magasnak kellene lenni nálunk azért is, mert néhány év óta a befogyszás a vámtérleten annyira növekedett, hogy magunk használatuk fel a mit termelünk és így nincs okvetlen szükségünk a nyugati piacokra.

Mégis miért nincs ára a búzáknak?

Azért nincs, mert a kormány törvénysértő módon a magyar buza árának megrogtására beereszté az oláh gabonát.

A romániai buza azon ürtügy alatt kerül be az országba, hogy a budapesti malmoknak szükségük van a kivitelre való liszt előállításához a magyar búzáknak az oláh búzával való keverésére. Ezt ugyan a szakértők megczáfolták, de azért a kormány nemcsak túri, hanem előmozdítja az oláh buza behozatalt.

Az oláh búzáknak 30%-ja vámentesen jön be, a 70 százaléért fizetett vámt pedig vissza kapják a malmok a lisztkivitel-nél. E vámolásnál roppant visszaélések történnek, mert a kellő ellenőrzés alig lehet-séges. Vannak Budapesten ugynevezett szabad raktárak, a melyben vámentesen fekszik a malmok számára az oláh buza. E raktárakból rögtön a piacra ömlik az oláh buza, mielőtt szükség van a magyar buza árának lenyomására.

Ezenkívül az idegen buza behozatal rendkívüli szállítási kedvezményekben is részesül.

Az ország egyre-másra 43 millió métermázsa búzát termel, Rómániából évente be-hoznak 15 millió métermázst. Ez a 43 millió fogyasztatik a vámtérleten s az a felesleg maradó 15 millió nyomja le az összesen árát.

A vámvisszaélések folytán nem érvénye-sülő behozatali vám métermázsként 1 fo-rint 83 krt tesz ki, a jogtalan szállítási ke-zedvények pedig 38 krt tesznek, úgy hogy ha e két összeget hozzáadjuk a buza mai 6 frt 70 krajczárjához, kijön, hogy a ma-gyar buza árának a budapesti piacon leg-alább 8 frt 81 krt kellene lennie.

Hogy nem ennyi, ezért a kormány fe-léls.

Telefon Tordán.

Torda város közönsége körében mozga-lom indult meg az iránt, hogy az állam-köz-hasznú (vagyis a telefon) a városi állami, megyei hivatalok, gyárak, testü-letek, kereskedők, iparosok, orvosok, gyógyszer-észek, birtokosok és magánzók köréből igen sok előfizetője lenne a városi telefon hálóz-atnak, a kikről remélik, hogy telefon ál-lomást a maguk részére létesíttetnek. Ezek névsora a következő:

Alispáni hivatal, főszolgabírói hivatal, polgármesteri hivatal, Aranyos Vidék szer-kesztősége, Tüztoltó-egylet parancsnoksága, Tör-vényszék, Járásbírói, Pénzügy igazgatóság, Kleinheppl József kereskedő, Sipos Béla ke-reskedő, Nagy Albert, Kivoran József fog-orvos, Bernáth és Polonyi kereskedők, Vár-

megyei takarékpénztár, Kisegítő Takarékpénztár, Népbank, Aresiana-bank, Takács György, Miron Kajetan, Celuze-gyár, Galandauer Hen-rik, Állami farakár-gondnokság, Péter János Korona-vendéglő tulajdonosa, Állami bika-ne-velő telep, Állami főkertészet, Központi szál-loda, Osztián kereskedő, Velics gyógyszer-, Gaj-zágó Róbert gyógyszer-, Cs. Mike Márton gyógyszer. Sándor Kálmán törvényszéki bíró, Uri Ka-szinó, Iparosok önképző egylete, Pozsonyi Antal, Érsek Elek kőregéző, Kir. tanfel-ügyelőség Uj-Torda, Gergely Ignác kat. ka-nonok, Timbus János birtokos, Kimpel téglagyára, torda-aranyosmegyei árvaszék, Jóté-kony nőegylet, Szentpéteri Lajos főorvos, Szentkirályi Lajos városi főorvos, megyei th. főorvos, dr. Harmath Béla kórházi főorvos, dr. Szentpéteri János orvos, dr. Damokos tvszéki elnök, Persina Alfréd kir. főmérnök, Király és Zirda építészek, Kovrig és Tódor kereskedők, Nagy Miklós, Amiris M. és fia.

Mint a fentebbi névsorból láthatni 50-nél több állomásra van kilitás a városi telefon-hálózat létesítése esetén, holott az állam csak 25 állomás biztosítását kívánja s ha ez meg van, a városi telefon-hálózatot azonnal létesíti. Előnyt látnak a tordaiak a városi telefon bevezetésében több szempontból. Először, mert a hosszú vonalban elnyúló város különböző részében megkönnyíti a gyors intézkedést, másodszor módot nyújt arra, hogy Kolozsváron s Erdély különböző pontján, néhány hó-nap mulva pedig Budapesten, Szegeden, Ara-don, Debreczenben, vagy az ország bármelyik részében, hol telefon hálózat van, a tordai telefon előfizető lakásáról kényelmesen be-széljen ismerőseivel, vagy azzal, a kivel üz-leti dolgot akar sürgősen lebonyolítani. Vá-rosi távbeszélő hálózat Kolozsváron kívül van már Brassóban, M.-Vásárhelyen s most Torda követezik utána. Tekintettel arra, hogy be-állítási díjakat fizetni nem kell s a telefon-előfizetők csak a havi 5 f. díjat, állami s köz-i, hatóságok és tüzrendészeti testületek s azok vezetői havi 2 frt 50 krt fizetnek, a kezdeményezők remélik, hogy már a keres beadása alkalmával legalább 50—60 jelent-kező lesz. Három állomása a posta-hivatalon kívül már is van Torda városának. Mint ér-testülünk, a dolog gyakorlati megoldását az ottan megjelenő Aranyos-Vidék című lap szerkesztősége veszi a kezébe.

A mi tanítóképezdénk.

Kolozsvár, decz. 14.

Már ezt nem úgy mellet-verő dísekrő hanggal mondhatjuk, mint azt, hogy „a mi tanítóképezdénk”. Bár ennek sem kellene hátrább állania annál, hiszen megkötése, célja azonos azzal. Csápan a mostoha körülmények, egy kis „jóindulatú halogatás” késlelteti, hogy nem léphet azon Hamupipőke nyomába, kit a királyi méltó helyére vezethetne. Hiszen ne is ütközzünk meg azon, hogy a mesebeli jó királyfi nem akad oly hamar rá, mert oly rejtett helyen van az, hogy még mi ko-lozsváriak is alig kapjuk meg azt.

Különbön utasítással annyival szolgál-hatok, hogy a „mi tanítóképezdénk” távol na-gyon távol esik a belvárostól, eldugva cse-n-des, zajtalan utcába, hová a szellő s nap-sugár fogatain is csak elvétve juthat a lá-to-gató. Főbejárata — melyet rozoga deczka-kerítés ül, az Eperjes-utczában van, hová a tavaszi és őszi esőzések alkalmával csak csol-uakok segélyével juthatni. Sőt néha télviz

idején is gondoskodik. Szamos közel levő kis ága, hogy „képezdekerülőkké” tegyen ta-nárt és növendéket egyaránt. De mindezekért ott rendesen s pontosan folynak a dolgok, mert ha a főbejáratot nem közelíthetjük meg, ott van a hátsó bejárata Lázár-utczában, mely még távolabb esik a belvárostól s még gyar-lóbb talaju. Nehéz a bejárat s ezért nem ke-re-si senki az okot, hogy néha látogatást tegyen.

Pedig ott is van látni való!!

Egy századot tul élt főépület, melynek folyosóját szuette oszlopok támogatnak, egy sovány, szellőző fedetű melléképület, egy hosz-szu fatornácus középipület s egy nagy ki-terjedést elhanyagolt kert. De csak csende-sen, ne akarjunk egyszerre mindent meglátni, vegyük sorra, mint illik!!

A főbejáraton bejutva, első, mi figyel-münket lekötö — egy százados kőrifa, mely már évek óta szárad s táplálja a héjja alá fészkelte kukacokkal a kuszó madarakat s odújával a denyvéreknek kedveskedik. A kac-saringós ut pókláb mintájára ágazik szét. Egyik — s ez a főút — érinti a méhészeti épületet, melynek lakói nyáron a gyors átvon-lásra készítetik a látogatót, a másik ága balra, a bozótok között vezet el s össze ron-gált droth-korlátokkal ejti gondolkozóra a tovább haladni akarót. Egy keskeny sikos talaju ösvény, mely ribizke bokrokkal van korlátozva, vezet a hosszú, fatornácus téglá talaju középipülethez. A fűt sok kanyargások után eljuttat a főépülethez, melyben az ifju-ság olvasótermen keresztül a tanári gyűlés és tanácskozó terembe s innen az igazgatói irodába jutunk. Mindenik tele magas könyv, hegedű és astronomiai szerekkel telt szekré-nyekkel, melyeknek ajtóit csak olyankor le-het kizárni, ha a terem üres. Az igazgatói iroda . . . nó, de erről óvatosan, mert Pál Ferencz igazgatói rendes és tisztaságszerető ember, megnehezíthet, ha zavarnók csendes irodájában, hol számtalan felakasztott tanít-ványainak arcoképe társaságában végzi lelki-ismeretesen munkáját. A főépület mellék-ter-mét tanteremnek használjuk, melynek folyta-tása a rajz- és írás-minták tára. Versényi rajztanár nem panaszkodhatik, mert elég söt-tét ezen ablak nélküli fülke.

A fő és sovány mellék épület közt van a hátsó bejárata, mely Lázár-utczáról vezet be. Nem díszes mert hátsó s a zár alá sze-gezett hordó fenék darab csak biztosításul szolgál arra, hogy itt takarékos gazda lakik, ki sajátkezűleg javít és reperlál.

A mellék épületben van egy tanterem és az összes épületekre felvigyázó-szolgai la-kás, fedele zsindey zsindeye korhadt nyilások-ban gazdag. A közép épület már újabb kori épí-tészetnek szülöttje. Ezen épület folyosója ve-res téglával van kirakva, mely pórlík s a termék padló ennek behordott porától sze-nyes-pirosszint nyer. Ezen épületben van az ásványi gyűjtemény, melynek csinos elrende-zése dr. Koch tanár dícséri. Ennek szom-szédja az orgona terem mintegy gondoskodva arról, hogy ha a természetet vizsgáló tanár mely gondolatai köztjűkésébe vonja az égi hatalmasság létezését, az orgona mélabus

hangja vissza szölitja az igaz hívők orszá-gába. Az orgona terem magas állvánnyal van ellátva, melyen a zongora, és hegedű kőta tartói állanak. Itt szokta Boér tanár a növendékek zenetudományát bemutatni, mely páratlan s dícséretre nem szorul.

Az orgona-terem egyik fala egy nagy kapu, melyet kinyitva egy tanteremben ta-láljuk magunkat, hól az ünnepek alkalmá-val a közönség szokott gyönyörködni az elő-adott darabokban. E terem különben olyan, mint az Albert Károly sifonérja, mely ha akarom ágy, s ha akarom sifonér. E terem is ha akarom rajz, ha akarom díszterem.

E fedél alatt van még a kézi munka terem, gyalapadokkal, köszörrivel és eszter-gával stb. berendezve, hol Molnár tanártól tanulnak kézi ügyességet a növendékek. A mintázó (agyagos láda) fülkéről nem szolha-tok mert az annyira tele van mindenféle lim-lommal, hogy nem ismerheti ki magát az ember.

Tovább nem ismerem a fülkéket, mert azokat nem láttam, de gyanitom, hogy ott vannak Biró tanár természetrajzi szemléltető eszközei és gyűjteményei, melyeket ő gyű-jtött és praeparált.

De ha a külső ilyen, erről a tanári kar nem tehet. Ez megteszi kötelességét és lát-szik is a növendéken, melyen elismerés hódol a közvélemény. Kunyhóban is lehet a lelket meivetni, hol a kényelem hiányzik, de e helyett a vasszorgalom, jó akarat lép elő-térbe.

Ismeri Erdély, Magyarország a „mi ta-nító képezdénket,” mert innen kerülnek ki azok a néptanítók, kik nem csak érzik, de tudják is hivatásuknak — nehézségeit.

Internatusa e tanítóképezdének nincs. A növendékek e helyett pénzbeli segélyt kapnak. A vidéki növendékek a közeli ut-cákban laknak, mely lakások egészséges volt-za Biró tanár ügyel fel. Persze, hogy itt toilett s fürdő stb. szobákat hiába keresse az ember, de lát e helyett eredeti természe-tes diák életet, mely minden nyomorúsága mellett is felejtí a túli hideg szobát, gyenge kószot s hiányos ruházatot.

Nem gáz vagy villany fényt gátol az ablak csipke függönye helyett oda akasztott ágýtakaró, hanem gyertya vagy petroleum lámpa fényét.

S mind ennél a modern fénynél sokkal jobban világít néha az a páratlan kedves szellem szikra mely a diák élet fentartó ele-me. S jól van ez így, mert hozzá szokva a nélkülözésekhez, az életbe nem visznek ki nagy igényeket, de alapos tudást, mit lelki-ismeretes tanáraiktól tanultak s jó indultu figyelemztetésekkel gazdagítva megelégedve a törvies pályán azzal, mit nekik e szegény nemzet adhat.

Kétszeres érdeműl tudódik be a kolozs-vári áll. tanítóképezde tanári karának, hogy ily körülmények közt is oly tanítókat képez-het, kikre büszkén elmondhatjuk, hogy ezek a „mi tanítóképezdénk” — növendékei voltak.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 17.

— A ki már most előfizet az „Ellenzék” jövő évnegyedére, annak a lapot január 1-ig ingyen küldjük meg.

A Pusztai-árvák javára

lapunknál adakoztak Móza Attila (Arany-kut) 5 frt, Moore Berta (M.-Palatka) 2 frt, Petri Zsigmond (M.-Vásárhely) 2 frt 30 kr. Bo-ross Sándor ivén adakoztak: Özy. Vagner Fri-gyesné 2 frt, Arkosi P. Lajosné 1 ftt 5 kr, Boross Sándorné 2 frt, Iszlai Martonné 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Boros György 1 frt, Gál Kele-men 1 frt, Gálfi Lőrincz 1 frt, dr. Nyiredi Géza 1 frt, Benczédi Gergely 50 kr. Össe-sen 11 frt, 55 kr. Eddigi gyűjtésünk 286 frt. 85 kr.

— Vármegyei vacsora. Hóry Béla

Kolozsvármegye árvaszéki elnökének vendé-gszerető házánál a vármegyei tisztí kar élén a főispán és alispánnal kedélyes vacsorán vol-tak együtt. A felköszöntő legnagyobb része a tisztviselők jelenlevő szép nejeit él-tette, mert megjegyzendő, hogy szép aszso-nyok dolgában is méltán vindikálja Kolozs-vármegye hazarészünkben az elsőséget.

— Színház. Szombaton a Shakes-peare-cyclus XII. számú „Julius Caesar”-t adták kevés számú közönség előtt. A mű ér-téke olyan, mely a szombatihoz hasonló elég gyenge előadás mellett is nagyobb érdeklő-dést érdemelt volna. Nevezetes érdeke e mű-nek, hogy motivuma nem a szerelem, s mégis mindvégig lekötí figyelmünket, s általán a legremekőbb tragédiák erejével hat reánk: fényesen megczáfolyva a többektől tett azon elhamarkodott nézetnyilvánítást, hogy a köl-tés legfőbb, vagy pláne egyedüli tárgya a szerelem. — A szereplők közül egye-dül E. Kovács Gyula (Antonius) érdemli ki teljes elismerésünket. A többiek, ha egyébként értelmes és ügyes színészeknek is tartjuk őket, nem tudták beleélni magu-kat a klasszikus római világ gondolkodás mód-jába, s modern voltak mindvégig kiérzett. — Az előadás legsikerültebb pontja volt a har-madik felvonásnak temetési jelenete. A darab legremekőbb részvét, Brutusnak önharczát a negyedik felvonásban Klenovits halványan tudta megérzékeníteni.

Vasárnap délután „A betyár ken-dőjét” este „Gróf Monte Christót” adták. Azt hiszem tévedésből, s tulajdonképen este akar ták adni az első s délután a másodikat, mi mindenesetre helyesebb műsor lett volna, ha már ily egyhangu, folyton ismétlődő, min-den változatosság nélküli műsorral meg kell elégednünk. Az előadást kevés számú közön-ség nézte végig.

— Korsolyázás. Tegnap egész nap nagy közönség volt a kolozsvári sétatéri jég-pályának. Döbben zene volt, a mely nagy közönséget vonzott a tóra. Délután hasonló-kép szép számban üzték a korsolyázás sport-ját. Este villanyfény mellett siklottak tova a párok. A villany-fény, elismeréssel említiük fel az intézők javára, nagyon praktikusán van a legnagyobbított kö minden pontjár

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1894. December 17.

Aura.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

XXIX.

(Folytatás.)

(57)

Most azonban, mindenki tudja, hogy lady Hampstead egy nagyon különös te-metős. Ő el volt kényeztetve és tényleg azt képzeli magáról, hogy a társaság vezetője, pedig valóban egy bírónak a felesége, egy senki!

De a német nagyon nyugodtan vette a dolgot és azt mondta, hogy ő legkevésbé sem bánja azt, hogy Oliva nála nélkül megy oda; és azt remélte, hogy jól fogja magát mulatni — a tiszta valóság az volt, hogy a szegény ember belefáradt az anyósa dirigá-lásába, a ki megkívánta tőle, hogy mindig az Oliva oldala mellett legyen és valóságos él-vezettel fogadta azt a napot, melyben e kö-telesség alól fel lesz mentve.

— És ő ott fog aludni? — kérde ér-deklődéssel. Lady Hampstead az éjszakákra is magánál tartja?

— Igen; ő a mulatság napját megelőző délután megy le oda vele. Lady Hampstead-nak megígértem, hogy ő vele eleresztem a leányomat — de természetesen, édes Heinrich, hogy ha maga ellenzi a menetelét, rögtön lo-velet írok Park-Laneba és kimentem őt.

— Ne tegye, a világért sem engedném azt tenni; én örülök, ha Oliva elmegy! Ez éppen jó, mert egy szabad élet ad nekem, hogy Fürstenheim és Schültz barátaimmal ebédeljek, a kik ezen a héten Londonban vannak.

— Nem láttam kegyedet mióta a Mor-ning Postban az elegyzésért olvastam — mondá az ifjú a mint a kezét nyújtotta.

Oliva lesütött szemekkel érthetetlenül mormogott valamit.

— Marchmont kisasszony, mit mondjak kegyednek? folytatá Terence egy kissé ke-mény hangon. Gratuláljak?

— Oh nem — kérem ne tegye!

— Tehát részvét nyilatkozatomat fe-jezzem ki?

— És kérdésében guny — sőt a megvetés árnya volt.

— A leányok nem tudnak mindig se-gíteni magukon, susogta Oliva zavarodottan.

— Az olyan leányok, a kiknek van egy kis bátorságuk és önbecszeretük és a kik igazán vonzódnak a szeretőjükhöz, azok tud-nak! — válaszolá az ifjú gyorsan és némi nehezteléssel, mert a Dávid mellőzéseért ha-ragudott.

Ekkor Oliva a szemrehányás alatt az elevenig megsebezve érezte magát, szokatlan indulatossággal emelte fel reá a szemét.

— Miért hibáztat engem? — Miért vagyok én rosszabb Atránál, a ki őt sze-rette és még is Strange Róbertnek let a felesége?

Terence vissza tántorodott a kocsi ol-dala mellől, mint ha egy valódi csapást mér-tek volna rá.

— Magának nincs joga azt mondani, válaszolá rövid szünet után nagyon lassu hangon, mi alatt Olivának volt ideje meg-gondolatlan szavait keservesen megbánni, — és nem voltam a Strangencé szeretője, mint Dávid magának. Szerelmemről egész életemben soha egyetlen egy szót sem szóltam hozzá.

— És mégis szeretik egymást! Ah, az égre kérem Wynyard ur, bocsássam meg ne-kem! Tudom, hogy nem kellett volna azt mondanom, hogy — Aura oly nemes, oly igaz és oly jó!

— Igen — magának igaza van; ő na-gyon jó, — mondá Terence meglepéssel. Hozzá hasonlók kevesen vannak; és ha az ő

sorsa kemény, de azt sem maga, sem én nem tudjuk — jussom eszébe, hogy ezt mondani róla nem lehet egyéb csak gyánúsítás és feltevé — de tegyük fel, hogy ugy van — higgye el Marchmont kisasszony, hogy Aura azon erős lelkek közé tartozik, a kik nem engedik meg, hogy a sors legyőzze őket, ha-nem ők győzik le a sorsot.

Oliva bátorlalanul nyújtotta ki a kezét és az ifjura tette.

— Nagyon sajnálom! — sugta, és a szemei tele voltak könnyekkel.

Azok a könnyek és az Aura dícsérete meglágyították a Wynyard szívét.

— Édes gyermekem, — mondá nagyon szívélyesen és gyöngéden. Arra kérem, hogy lépjen vissza attól a házasságtól, még nem késő; higgye el nekem, hogy jelenleg minden nehézség, minden baj, melyeket le kellene küzdenie, semmivé törpülnek egy olyan há-zasság mellett, mely egész életére boldogta-lanná tenné!

Gondoljon a szegény Dávidra, a ki sze-reti magát és legyen hí hozzá, és legyen hí és igaz saját magához! Gondoljon a saját jó-vőjére, mely tönkre lesz téve; hagyjon fel ez-zel a férfival, a ki magát soha sem tudja boldoggá tenni!

Nehéz könnyesecpepek gördültek le a leány szeméből arra a kézre, mely az övét fogta.

— Nem teszi fel rólam, hogy hozzá mennék ahhoz az emberhez, ha tudnék ma-gamon segíteni? — mondá a leány szaggatott hangon.

— Kényszerítve vagyok! Az anyám. Ah, hogy tudjam elmondani, hogy milyen ő? De higgye el nekem, hogy Dávidot még min-dig teljes szívemből szeretem, oh mennyire szeretem! ámbár ő mostan bizonyosan gyűlöl és megvet! Oh, őn nem éri az én rettenetes helyzetemet! En tehetetlen vagyok, már késő rajtam segíteni, már késő!

E pillanatban a Lady Adéla tekintélyes alakja jelent meg a holt ajtóban. Wynyard látta az Oliva szemébe jövő iszonyu rémüle-tet, midőn az anyját meglátta; olyan volt,

mint a zsákmányt leső fenevad jelenlétében levő megrémült állat. Az újját hirtelen az ajkaira emelte s a kezét kiragadta az övé-ből. Wynyard a szíve mélyéből megsajnálta, a mint fejét feljé hajtva, azt sugta.

— Az utolsó pillanatig sohasem késő; ne essék kétségbe, még mindig jöhet közbe valami a segítségére! Ne vesztse el a bátor-ságát és reménységét, és ha alkalom jönne az útjába, ha bár az utolsó órában, legyen erős és bátor, — és ne dobja azt el ma-gától.

Ah, lady Adéla, hogy érzi magát? Felesleges kérdeznem mert látom, hogy egész-séges. A leányával a Monte Carloban eltöl-tött kellemes napok felett csevegtünk. Nem, köszönöm — ma délután nem mehetek ke-gyedhez teázní. Kegyedől nagy szívesse-g volt ezt ajánlani, de fájdalom, valami dolgom van, amit el kell igazítani és most sietnem kell, hogy el ne késsek.

— És mind a két növel kezét szorítva, a szép Wynard kalapot emelt, s a népes át-járón át sietett.

A Viktoria az ellenkező irányban haj-tott el. Az Oliva arca kissé ki volt pirulva, és a szíve gyorsan dobogott. A Wynard utolsó szava oly különös benyomást csinál-tak reája. Mit jelentettek azok? Egyedül csak részvétet kifejező és vigasztalást nyújtó ál-talánosságban mondott szavak voltak, vagy mélyebb jelentéssel bírtak? Ugy tetszett előtte, hogy ez az utóbbi feltevése volt az igazi. De az utolsó órában — a hogy ő mondá — az ő megmentésére mi jöhetne közbe?

Az anyja hideg és szigorú hangja sza-kitotta félbe a tündődését.

— Ha nem lettél volna olyan ostoba, a német báró helyett ez a férfi lehetett volna a férjed.

— Mama, nem gondolja, hogy már késő erről a tárgyról beszélni? — válaszolá Oliva szeliden.

— Milyen bolond voltál, hogy a kár-tyáiddal nem tudtál jobban játszani! — vi-szonzá az anyja, haragosan huza fel a vál-lait. Ő sokkal jobb párti lett volna hozzád.

— Mama, látan én jobban láttam az asztalon levő kártyákat mint mama.

Lady Adéla élesen nézett rá; vitakozni ő vele, vagy ellent mondani a szavainak — nem hasonlított Olivához.

— Hogy érted azt? — kérde élesen.

— Ugy értem, hogy Wingard ur soha sem érzett irántam olyanféle érzelmet; mama nagy tévedésben volt, midőn azt gondolta róla; ő szeret mint barátját — ennyi az egész.

— Ezt az érzelmet egy kis igyekezet-tel szerelemmé változtathattad volna.

— Nem gondolom, — válaszolá Oliva szeliden mosolyogva; — egy olyan eshető-ségnek mindig legyőzhetetlen akadályok ál-lottak az útjában.

— Te, ugy érted, hogy ő szerelmes volt Aurába?

— És mama tudja azt? kiáltá Oliva meglepéssel.

Édesem, nekem is van annyi belátásom mint másoknak. Még láttam én azt Far-nfordban, hogy Bayán Aura mindent elkövetett, hogy Wynard Terenect a hálózába kerít-hesse, de az még csak reá sem nézett addig mig ő leány volt. Természetes, hogy mihelyt férjes asszony lett, s a szép ruhák és gyé-mántok mutatósabbá tették, rögtön azt kezdte képzelni, hogy Aura volt számára az egye-düli asszony e világon! A férfiak mindig egy-formák — mindig a hold után sóvárognak!

Soha sem törődnek azzal a mi a kezük ügyében van; mindig az elérhetlent kí-vánják!

— En azt gondolom, hogy ez nagyon kiméletlen mondat volt mamától, — mondá Oliva komlyan. Honnét tudhatja mama, hogy Wynard és Aura között mi jöhetett. Jöhetek szerencsétlen körülmények; sőt az is lehet, hogy egy rossz indulatu egyén vá-lasztotta el őket!

Lady Adélaának az arca egy tanulmány volt. Élesen fordult meg és úgy vizsgálta a leánya arcát; és büns voltának a tudat-ban elvörösödött az arca.

(Folyt. köv.)

sztrva, a lámpák czélszerűen vannak elhelyezve s a tő minden része meg van világítva. Villanyfűtő van kiválasztva az üveges villon, valamint a koresolya-kötő ház is. S villamos-áram teljesen kifogástalanul teljesíti a szolgálatot. A kolozsvári koresolyázó gyártnak most fűtött, üveges pénztrári helyisége is van.

— **A kolozsvári zene-conservatórium közhangversenye** tegnap d. e. 11 órakor folyt le a redoute nagy termében előkelő és szép számú közönség előtt, mely ezen zeneakadémia növendékei által várható műveltségben részesült. Különösen szép volt a program második pontja, melyben Urbanetz Milica k. a. mutatta be erős, csengő iskolai hangját. A „Szóba királynő” cz. operájának énekelte Sulamith jelenetét, kísérve a conservatórium növendékei által összehangolt női énekartól és férfi zenekartól. A program első pontja Beethovennek hét hangszerező nagy hatása volt, melyet a szentpöltskalló precizitással játszottak végig. Különösen szép volt a program utolsó pontja, melyben Beliczay Gyulának négyes szerenádját adta elő a vonós zenekar. A hangverseny 1 óra hosszával valamivel tovább tartott.

— **A Mária-Dorothea-egylet** felolvasó ülést tartott szombatán d. u. 5 órakor a kereskedelmi akadémián dísz-termében. Felolvasott dr. Lindner Gusztáv „Az evésről”, ismertetve, hogy miként és mit ékeztek különböző időkben az egyes népek. Végül az evésnél előforduló babonás hiedelmekről szólt ismertetéssel. Felolvasását azzal az óhajjal fejezte be, hogy a Mária-Dorothea-egyletnek mielőbb otthona legyen s reméli, hogy az ennek megnyitása alkalmából rendezett banketten jobban jól lehet lakni, mint az ő „evés”-ről szóló felolvasásából. Felolvasó különben mindvégig szellemes megjegyzésekkel kísérte tárgyát s a szép számú előkelő, különösen női közönség figyelmét mindvégig lekötötte s nem egyszer jókedvű nevetésre derítette. De akkor lett volna csak igazán érdekes a felolvasás, ha előadásának egyes részeit mutatóanyagokkal kísérte volna a szerző.

— **Társas estélyt** rendeztek szombatán este azok a hűvek, a kik minden hónapban egyszer, 15-ikén a napi munka után összegyűlni szoktak a fehér asztal mellett, hogy meghitt együttlétben eleveintse a nagy napok eseményeinek egyes epizódjait. Ez estélyen a szokottnál is többen jelentek meg, s ünnepelték Kalmár Antal főhadnagyot, ki a hazafias ügyeknek az ereklye-muzeumban, a honvéd-egylet választmányában egyaránt szorgalmas és lelkes munkása, s a társaságot is immár 25-ik alkalommal látogatta. A jelenlévők e férfi működésének emlékére a muzeum javára rögtönzött adakozásokból alapítványt létesítettek, a melyet minden összejövetel alkalmával állírték fel a növelni fognak. Az alap takarékpénztári kezelésével megbízták Vincze Istvánt. Kalmárnak egy szép emléklevelet is nyújtottak át határozatuk dokumentálására. E levelet aláírták az összes jelenlévők, s lepecsételték ezt Bem tábornok és Teleki Sándor ezredes pecsétjével. Büffel Károly bemutatta Teleki Sándor ezredes 1849. július 31-éről kelt eredeti bizonyítványát, a melyben igazolja, hogy a csatatéren megsebesült Büffel Károly a szolgálat alól feloldoztatott, s okmányai nála vannak. Ugyancsak bemutatta a kolozsvári honvéd-egylet huszonnégy év előtti leltárát, a melynek tárgyait jobbra vivő felszerelések képeztek, s melyek az időben Pap Áron, Benedek és dr. Szombathelyi gondozása alatt állottak. E két okmány most az ereklye-muzeum őrzetébe kerül.

— **Színházi hírek.** Sipo s Etel ma fogja először játszani a Suhancz című szerepét. Tabarin felesége Cartulle Mendes 1. felvonásos tragikomédiája holnap kerül színre először Heldenberg Adél hangversenyével. Heldenberg hangversenyének programja: Chaupin: Nocturne (c. moll); Fantasia (f. moll). Schubert-Liszt: Ständchen. Liszt: Concert tanulmány; magyar rhapsódia. A Shakespeare-ciklus tizenharmadik számú a Téli regce című phantastikus dráma szerdán kerül színre.

— **A menza akadémia (diákasztal) bizottsága** tegnap kezdte meg az egyetemi tanárok és kiváló polgárok küldöttségének felkérését, hogy a menza-bizottság tisztelőihez tagjait elfogadják. A felkérték, kiknek névsorát közelebb közöljük, valamennyien, a legnagyobb szívesseggel ígérték meg az ifjúság némes mozgalmára részére támogatásukat. A felhívások és gyűjtőívek már sajtó alatt vannak. Az ifjúság felszólításait nemcsak a bizottság elnöksége, hanem az egyetemi tanács tagjai is, dr. Meltz Hugó rektor és dr. Pisz-bíró Mór, dr. Szabó Dénes, dr. Pecz Vilmos, dr. Apáthy István dékánok is aláírták. A diákasztal alapítói közé legújabbban dr. Meltz Hugó rektor magnifikusz lépett be 200 koronával.

— **Tagosítás.** Mernők-választó gyűlésre gyűltek össze ma délelőtt Kolozsvár birtokosa a városánál. Székely tordai törvényszéki bíró elnököl. A polgármester felszólítására a választást elhalasztották, még a városi mellérendezésre készen lesz. Két mernők, Pataki Viktor és Rignáth Albert között lesz a választás.

— **Egyetem-köri közgyűlés.** A kolozsvári tudomány egyetemi kör tegnap rendkívüli gyűlésén a liberális reformok mellett tündökölt. Krenner Miklós elnök megnyitván a gyűlést, indítványozta:

1. Küldessék az elnök-miniszternek a következő távirat: „Nagyméltóságú dr. Wekerle Sándor m. k. miniszterelnök urnak Budapest. A kolozsvári egyetem polgársága a liberális reformok győzelme alkalmából örömteljesen üdvözlö Nagyméltóságodat és további működéséhez, melytől hazánk felvirágzását várja hazafias szerencsekívánatait küldé. Az ifjúság nevében Krenner Miklós elnök.” 2., Meltz-tassanak azon előterjesztésemhez hozzájárulni, hogy dr. Wekerle Sándor, Szilágyi Dezső, dr. Eötvös Loránt miniszterek és gr. Csáky Albin képviselő az E. K. tiszteletbeli tagjainak megválasztassanak.

A közgyűlés ezután a rendes folyó ügyekre tért át. Az elnök bemutatván a Kolozsvári körnek a felségserűt „Magyar Államra” vonatkozó kitiltó határozatát, ezt a közgyűlés helyesléssel tudomásul vette. Az interpellációk, elnöki jelentések és a tisztviselői előterjesztések meghallgatása után Fischer Zr. a turini egyetemi ifjúsághoz intézendő átiratot olvasta fel. A közgyűlés a mensa-akadémia (diákasztal) mozgalmának előleges költségére 10 forint szavazott meg és elhatározta, hogy a köri estélyek jövedelmének felét a diákasztalnak adja.

Az egyetemi kör ebben az évben töltén be 20 éves fennállását Krenner indítványára a kör két első elnökét dr. Békessy K. és dr. Schilling K. tanár urakat küldöttségileg üdvözlö, dísz tagokul beválasztották dr. Mertz Hugó és dr. Márkus Sándort továbbá megemlékezvén azokról, kik a kör megalapításában és felvirágztatásában részt vettek, dr. Kiss Mór, dr. Vályi Gyula, dr. Lőte József, dr. Fereczky Zoltán és dr. Koch Ferencz egykori tisztviselőket hasonlóképpen dísztagoknak választotta meg.

— **A kolozsvári tudomány egyetemi kör bölcsészeti, nyelv- történettudomány és matematika természettudományi szakosztálya** tegnap december 16-án tartotta alakuló gyűlését Kozma Endre elnöke alatt. Az elnöki megnyitóból kiemelte, hogy Krenner Miklós indítványára a bölcsészeti, nyelv és történettudományi és a matematika természettudományi szakosztályok egyesültek. Erre megalakult a tisztikar: Elnök lett Rácz Károly, alelnök Korbuly Emil, titkár Veress Árpád. Ezután következett Walton Róbert felolvasása Kemény Zsigmondról; a szakosztály a nagy regényről születésének évfordulóját ünnepelte.

— **Kézmű iparosaink** és az ipari-szakiskolák már rég érzik hiányát oly rajzmináltnak és szerkesztői rajzoknak, a melyekből készítményeikhez stíluszerű tanulmányokat tehetnek, főleg pedig a melyek által művelésük fejlődik és nemesíthetnek. E nagy hiányon segítő, a kereskedelmi miniszter ur elhatározta, hogy egy ily vállalatot létesít. Címe lesz: „Mintalapak iparosok és iparis-kolák részére.” A mű szerkesztését egy elméleti és gyakorlati szakértőből alakult bizottság végzi. A mű felöleli a faipart, építélet és bútorszállatosságot és esztétikusságot, a faipart, bút- és építéletlakatosságot, bádógosságot, az agyagipart és a szövőipart. Évenként 12 füzet fog megjelenni, egyenként 10 nagy rajzlappal és átlag 2 iv természetes nagyságú műhelyrajzzal és pedig egy, hogy minden füzet önállóan egy-egy iparágat fog felölelni. Ehhez képest megjelenik 4 faipari, 3 fémipari, 3 agyagipari és két szövőipari füzet, 40, 30—30 és 20 rajzlappal. Szövege magyar lesz. Előfizetési ára az egész műnek évi 10 frt, ipartestületeknek 5 frt, de előfizethetni egyes füzetekre 1—1 forinttal.

Ez igen házagpótló mű létesítése által a miniszter ur jelentékeny áldozatot hoz, (csak a kiadás évi 12,000 frtba kerül) ezzel szemben méltán megvárhatni, épen az érdekeltektől, hogy ezt a fejlesztéstükre létesített művet igyekeznek maguknak megszerezni és iskoláikat azzal ellátják. A mellékelt gyűjtő-ívet kitöltve és aláírva, lehetőleg mielőbb közvetlenül a Mintalapak szerkesztőségéhez (Budapest, VII., Erzsébet-körút 16.) kell felküldeni.

Kolozsvárt, 1894. decz. 15-én. Sigmund Dezső, elnök, Gáman Zsigmond, titkár.

— **Diszes esküvő.** Székelyudvarhely Gáspár Sándor vendégszerető házában a napokban esküdtek örök küseget egymásnak Csapó Péter ev. ref. lelkész és Wermes Bertá óvónő. Násznapok voltak: Diemér Károly kir. ügyész és Széll József debreczeni ev. ref. lelkész. Násznapok: Tibád Gergelyné és Gáspár Sándorné. A lakomára előkelő vendégség volt egybebe, a többek között: Mikó Árpád Udvarhelymegye népszerű főispánja, Sztankovich M. és Tichy E. mérnökök, Olasz Gyula dr. Vajda Emil, Pál Adolf stb. A gazdag menü alatt poharat köszöntöttek: Mikó Árpád, Diemér Károly, dr. Vajda Emil, Olasz Gyula, Németh Sándor. Az esketést Németh Sándor ev. ref. pap végezte, szép beszédében fejtegetvén a házasság szentségét. A lakoma végetével a fiatal pár a férj állomáshelyére Téglásra utazott.

— **Magyar találmány sikere.** Székely György uradalmi erdőmester ma d. u. egy gyalu-fűrészlapot mutatott be a Neuschloss-féle fátalepen az erdész egyesület, valamint a kir. erdőigazgatóság és felügyelőség kiküldöttjei előtt. A gőzfűrészlappal, a mely egész új irányt ad a faiparnak, egyszerű

szerkezezte daczára az eddigi szilánkos, gyalulatlan deszka helyett mintegy kézzel gyalt anyagot nyertünk és pedig aztal, hogy Székely a fűrészfogak közé más alaku és szerkezetűt odalt élesített fogakat alkalmazott. Ezáltal teljesen tisztá anyagot kapunk a fűrészkeretből, mely újabb kezelést nem igényel s az készen kerülhet piacra. A találmany az összes szakértők elismerését megnyerte.

— **A jövő év kritikus napjai.** Falb Rudolf, a villághírre vergődött német viharprofeta az 1885. évre is megjósolta már az ő „elmaradhatlan kritikus napjait” „Prognostica szerint a jövő évben tíz első rangú kritikus napon lesz és pedig január 11, február 9, március 11, március 26, április 9, július 22, augusztus 20, szeptember 4, szeptember 18 és október 18 Másodrangú kritikus nap lesz nyolc: február 24, április 25, május 9, június 22, október 14, november 2 és 6, december 31. — Harmadrangú kritikus napot: január 25, május 24, június 7, július 7, augusztus 4, december 2 és 16. Összesen tehát 25 kritikus napot várhatnak a jövő évben. Falb Rudolf arról is gondolkodott, hogy össze ne téveszthessük az ő kritikus napjait egyéb „közönséges” viharos napokkal. Jólátat, a melyet ezuttal kis könyveske alakjában bocsát világgá, kommentárral kíséri, a melyben elmondja, hogy a jelzett napokon a földrengés, vízáradás, villámsapások, jégverés és más hasonló meglepetés éri a benne hívó emberiséget. Könyveskéjében kimutatja azt is, hogy eddig minden esetben helyeseknek bizonyultak javendölésai. Hogy most is igaza lesz-e, megmutatja a jövő.

— **Oláh haramiák.** Bukarestből írják: a badadagi kerület praefektusa, Moruzze Sebestény és egy rendőrbiztos legutóbb hivatalos szemleuton egy rablóbandával találkozott, mely már régóta rettegésben tartja az egész vidéket. Négy nap óta a két tisztviselőnek nyoma vészett és nem is tudják, életben vannak-e még.

— **Vidéki zsurnalisztika.** Székely-Udvarhelyen, mely oly szellemi intelligenciával dicsőülhetik, mint aránylag — lakosságához mérten — kevés város — közgazdasági, közművelődési és társadalmi lap indul meg Vajda Emil dr. tanár szerkesztésében. A lap főmunkatársa Pogány Kornél. A „Székely-Udvarhely” karácsony első napján indul meg s a székiesség érdekeit, a megye és város mozgalmait fogja felölelni. Az új lapot — melynek munkatársai között több ismert író szerepel — egész Erdélyben szívesen fogadják, mert a székiesség egy régi óhaja teljesül megindulásával.

— **Hajók összejöttökése.** Fiuméből írták, hogy a „Huriók” nevű vitorlás hajó, mely erősen megrakodva indult el onnan, Fasana mellett összeütközött két hajóval — bárkával, a „Daedala”-val. A két bárka az összeütközés következtében erősen megsérült, egy, hogy mindkettőt Póába kellett szállítani. Az összeütközésnek emberélet szerencsére nem esett áldozatul.

— **Egy szép leány öngyilkossága.** Pozsonybol írták: Mitis Hilda, egy rég elhunyt tekintélyes bécsi bírónak huszonhat esztendő gyönyörű leánya, Pozsonyban ma főbe lőtte magát. A szerencsétlen leányt, a ki a bécsi szépirodalmi lapokban gyakran közölt naturalista tárgyú elbeszéléseket és általában excentrikus hajlamai voltak, apjának halála annyira lesújtotta, hogy megunta életét. Néhány nappal ezelőtt eltűnt a szülei házból és egy levélben értesítette édes anyját, hogy öngyilkos lesz. — Keresték mindenfelé, de hasztalan. — Ma Pozsonybol egymásután a következő három névtelen távirat érkezett az özvegyhez:

Mitis Hilda a pozsonyi ligetben főbe lőtte magát.

Hilda haldoklik?

Hilda meghalt, mikor lesz a temetése? Valószínű, hogy a romantikus hajlamu Mitis Hilda maga küldötte ezeket a táviratokat halálra rettent édes anyjának. A táviratokat valót jelentettek, a leány bátyja, ki rögtön leutazott Pozsonyba, halva találta testvérét.

— **A kínai-japán háború.** A Times-nak jelentik Tien-Csinból tegnapi kelettel: Egy japán csapat, a melyet Fung-Chuangból kényszerítettek küldeni ki, a hó 12-én Saibashu mellett száma névze erősebb ellenségre bukkant. A japánok lassan visszavonultak. Másnap reggel Saibashuból négyezer főnél erősebb csapat nyomult előre dél felé. Utközetre került a dolog. A japánok tegnapra terveztek az ellenfél megtámadását. Az ötödik hadosztály 13-án egy zászlóaljat indított Tosangból Fung-Chuangba, egy másik zászlóaljat pedig Csen-Lien Csongból Tosangba.

— **A walesi hercegről.** A harmas királyság trónjának az örököse, a kiről nemrég még nem mindig beszéltek jót Angliában, most nagy népszerűségnek örvend. A közvélemény e fordulatra nagy befolyással volt a walesi hercegrenek az a rokonszenves, egyformán kedélyes és komoly magaviselete, a melyet Oroszországnak a nemrég lefolyott nagy események közepette tanusított. A kik kísérték, nem győzik eléggé dicsérni a tapintatosságát és különösen kiemelni, hogy a meghalt császárvalóság el volt ragadtatva, mikor a walesi herceget meglátta. A walesi herceg volt egyszerűen az első, a ki III. Sándor halála után II. Miklóst „felség”-nek szólította. Az új czár és gyors udvariasság annyira meghatóta, hogy csodálkozáva felkiáltott: — Milyen diplomata ez az én nagybátyám! Kár, hogy a brit alkotmány nem engedi a trónörökösnek, hogy miniszter legyen. Ő neki kellene külügyminiszternek lenni, akkor látna csak

a világ bámulatra méltó dolgokat. — Az udvari pletyka még egy másik nyilatkozatáról is tud az új czárnak; e szerint mikor a walesi herceg trónra lépett alkalmával üdvözölt, így szólott hozzá: — Biztosíthatom, hogy a míg élek, az ön és én országaim baráti viszonyban maradnak egymással.

— **A szociálísták bosszúja.** Jellemző világot vet a szocialista-üzelmekre a következő eset, melyről a „Figaro” ma érkezett száma ad hírt. A szociálísták a munkások felszabadítását hirdetik, de zsarnokságot is gyakorolnak egymás fölött és jaj annak, a ki egyszer közéjük keveredve eszméikkel összeütközésbe jut. Ezt tapasztalhatta egy saint-romainlepu-i francia munkás is, a ki keservesen lakott meg azért a merészségért, hogy a szociálísták kötelekéből ki akart lépni. Társai megtudván, hogy szövetségüket oda akarja hagyni, realstek és a multkor éjjel, mikor hazafelé ment, néhányan hátulról megröghanták, törrel megszurták és megakarták fojtani. A szerencsétlen munkás segítségkiáltásaira azonban elősietett az éjjeli őrző, mire a merénylők elmenekültek; a súlyosan megsebesült áldozatot becsallították a kórházba, de fölépüléséhez kevés a remény.

— **A debreczeni királysértés.** A Kossuth-banketten elhunatott ismeretes nóta miatt, király sértés címén erőlyesen folyik a vizsgálát, hogy az eddig még ismeretlen tettesek kinyomoztassanak. A vizsgálót Harsányi Gyula debreczeni vizsgálóbíró vezeti, a kinek megkérésére Bige Gyula nagyváradi törvényszéki bíró tegnap tanuként Sas Edét, a „Nagyvárád” felelős szerkesztőjét is kihallgatta, a ki a banketten mint egyik fővárosi lap tudósítója vett részt. Az eddigi kihallgatások után még semmi biztos jel nincs, mely meg mutatná, ki huzatta el e veszedelmes nóta a banketten.

— **Felségértés.** A Magyar Állam című klerikális újság az utóbbi időben a korona megfenyegetésében utazik. Szerdai számában a legdurvább szidalmakkal illette ő felségét, amért az egyházpolitikai törvényeket szentesítette. Az Isten ítéletével rémíteti királyunkat, a kit besoroz egyzeretlen ama bűnösök közé, a kik e gonosz törvényeket mai állapotukig juttatták. Ha csak eddig volna a dolog, érdemes sem volna rá szót vesztgetni. De a Magyar Állam tovább megy: detronizálja Ferencz Józsefet és meghódol a pragmatika szankció szerint következő új királynak, sőt megfogadja, hogy az utód dicsőséges uralkodásának fogja útját egyengetni. Ime a dühöngő ultramontan forradalom pronunziatemejtője. Úgy halljuk, hogy az ügyészégek czikk zerzőjét lázításért és királysértésért perbe hívja. Helyes.

— **A magasztosabb kereszténység.** Egy fiatal miszionárius Queenylandba érkezik, hogy a magasztosabb és tisztább kereszténységet hirdesse. A templom első szónoklatára zsufolya van s a haligatóság között ott foglalt helyet Billy a király is. A miszionárius beszélni kezd.

— **Is lefogunk** mondani mindenről. Nem lesznek takaróink, nem lesz rumunk, sem dohányunk...

Általános rémület. Most felkel Billy király és a miszionárius elé állva kérdi tőle — Nem lesznek takaróink? — Nem! — Nem lesz rumunk? — Nem! — Sem dohányunk? — Nem! A király megvetőleg végignéz a miszionáriuson, aztán nyugodtan mondja:

— All righth barátom, de akkor — halálja sem lesz!

— **Testvérgyilkosok.** Iszonyu családi tragédia játszódott le Foppalovera nevű, Milano mellett fekvő faluban. A tragédiához az Arrizoni család háza volt. A házban lakott a két szülő, három leány és három fiú. A négy férfi személy foglalkozására nézve körműves volt azonban mellékesen a vadászást is űzték és így házuk bőven fel volt szerelve mindenféle lövő fegyverrel. Egy este a három fiú valamipénzkérdésben összevezetett egymással és hevesen összeszólalkoztak. — Alexandro azonban hamar megunt a czivakodást és lefeküdt. Alig szunyadt el, midőn Antonio testvére szobájába lépett és rá löött. A golyó nem talált, Alexandro rögtön talpon volt s üldözőbe fogta Antoniót, a ki lépéscső felé menekült, a hol egy másik előkészített puskát ragadt meg; e közben azonban a nagy zajra összefutott az egész család és Antoniónak újabb két lövése, a melyek Alexandronak voltak szánva, egyik nővérét találták el, a ki rögtön halva rogyott össze. Ekkor Antonio iszonyú düvel vetette magát Alexandorra földre tepertő és egy közelben fekvő nagy kővel bevverte fejét; Antonio azonban nem érte ezzel be, hanem testvére vérről elborított fejét addig ütögette a kővel, míg a szó szoros értelmében lapos lett, mint egy kenyér.

— **Xantus János meghalt.** A magyar tudományosságának egy uttörő munkása halt meg tegnapelőtt reggel hosszu, kínos szenvedés után. Xantus János tért pihenőre, az a nyugtalan lelki ember, aki a tudós vágyától kergetve, bejárta csaknem az egész világot s idegen országokból becses ajándékokat hozott nemzetének. De csöndes ember volt ő már évek óta. Idegja győzött, a mely tavaly oly súlyossá vált, hogy családja kénytelen volt őt elmegyógyító orvosok gondjaira bízni. A mikor baja enyhülni kezdett, a gyógyító-intézetből hazavitték a Damjanich-utczába, a hol azóta felesége odaadón adolta. Elméjére azonban homály borult. Csöndesen hunyt el korán reggel, s a halál szabadulás volt neki. Özvegyén Stedon Ilona asszonyon kívül Xantus Gyula gyászolja.

Szerkesztőségi üzenet.

Miért létesítenek városok, vagy községek vízvezetékét? E című közleményt mellékletével együtt áadtuk a kiadónak. Beküldött kerjük: méltóztassék oda fordulni, ha a „Nilttér”-ben való közlését óhajti.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirataival.)

Országgyűlés.

Budapest, decz. 17.

A képviselőházban a földművelésügyi vitát befejezték.

Gajráry Ödön mint előadó félremagyarázásával szövegre provokálta gr. Apponyi Albertet, Péchy Tamást és Ivánka Imrét.

Ezután Festetics gróf földművelésügyi miniszter szövegezt, ki után a költségvetési vitát befejezték.

A mai névszerűti szavazásnál feltűnt, hogy Barcsay Domokos a kormányfővel szavazott, holott arról volt szó, hogy a malomok visszavételével szemben a kormány fogantossítsa a meglévő törvényes intézkedéseket.

Főrendiház ülése.

Budapest decz. 17.

A főrendiház mai ülésén elfogadta az indemnyit.

Előbb azonban Zichy Nándor gróf fejezte ki bizalmatlanságát a kormány ellen.

Napirend előtt Rudanyánszky József br., akart felelni Perczel Dezsőnek a képviselőházban mondott szavaier. Nem engedték meg.

Szilágyi miniszter gyászja.

Budapest, decz. 17.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nővére tegnap Nagy-Váradon meghalt.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. kedd, decz. 18-án.

HELDENBERG ADÉL

zongoraművészön hangversenye.

Ezzel együtt először:

TABARIN FELESÉGE.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó laputalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Több fővárosi napi lapban az erzsébetvárosi hitelintézet igazgatója Weller J. S. és pénztrárosa ellen megjelent azon közleményt, hogy ellenük csásás és sikkasztásért bűnvizsgálat indult a szerkesztőségem alatt megjelent „Gazetta Transilvaniei” lap 1894. évi 134-ik számába átvettem azonban részben a Gazetta cikkének téves szövegezése részben az eredeti közlemény helytelen megértése azt eredményezte, hogy ezen a Budapest-erzsébetvárosi hitelintézetre vonatkozó hír az erdélyi részben levő erzsébetvárosi takarékpénztár ellen irányult.

Miután ezen utóbbi intézet igazgatója dr. Issekutz Győző orsz. képviselő és az egész igazgatóság lapom ellen rágalmozásért a vádiratot beadta és a sajtóvégtárgyalás 1894. évi december hó 18-ik napjára a kolozsvári sajtó-bírósg előtt kitűzte lett — személyesen felkerestem — az adataimról sértett igazgatóságot, hogy a sajnálatos tévedésem folytán megindított sajtóperet szüntesse be.

Az igazgatóság lovagias eljárása folytán magam részéről is loyális kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy tévedésemről úgy arról is meggyőződtem, hogy az erdélyi részben levő erzsébetvárosi takarékpénztár egy vagyoni helyzete, mint vezetősége tekintetében teljesen correct, megbízható, semmi panasz ellene fel nem merült és éppen ezért lapomnak félreértésből intézett támadása fölözt mély és őszinte sajnálatomat fejezem ki.

Kelt Erzsébetvároson 1894. decz. 15-én.

DAMJÁN ISTVÁN LENGYEL MÁRTON

tanu,

GREGORIO MARION

„Gaz. Trans.”

Odol fogpor
a legjobb és legújabb szer a fogak tisztítására és azoknak a doboz ára 40 kr. fentartására. Mindennit kapható!

7—12

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Sz. 4256—1894.

1019. (1—2)

Árverési hirdetmény.

Felek község volt urbéres közönsége közhírré teszi, miszerint Felek község „Lá Urszuluj“ nevű erdőrészében termelt 1200 négyyszög méter hasított cserfa folyó évi Deczember hó 20-án Felek község házában nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverési feltételek Kolozsmonostoron, a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Kolozsmonostoron, 1894. deczember hó 13-án.

Gönczy Dénes,
körjegyző.

Bozsoni Nékula,
erdő inspector.

Vizsgát tett gépész azonnal leendő alkalmazásra keresetlik.

Pályázók kéretnek, hogy ajánlataikat bizonyítványokkal felszerelve 2 hét alatt, az igényelt fizetés megjelölésével alulírt társasághoz nyújtsák be:

Medgyesi szálamiggyár és disznóhizláló telep
1015. (1—3) **részvénytársaság.**

Eladó

egy a legszebb ponton, a városhoz közel fekvő, modern és solidan épített

új családház (Villa.)

előkerttel, teljes vízvezetékkel, fürdővel és csatornázással ellátva, kitűnően fekvő és jól gondozott szőlőkkel és nagy gyümölcsös kerttel.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadó-hivatal.
1017. (1—3)

Karácsonyi csukorkák!

Bombonierek!

5 krtól 50 frtig.

Megtekintésre állandóan kiállítva:

BURGER FRIGYES

gyógyszer-, vegyszer- és illatszer üzletében,

Kolozsvárt, főter, Gróf Rhédey-ház.

Kugler! **Telephon 250.** Kugler!

1012. (2—4)

„27”

év óta fennálló Női- és Férfi-divat üzlet.

A jelen kor igényeinek megfelelő átalakítással és merőben új árak berendezésével.

POSZLER GYULA

Kolozsvártt, Belhid-utca 3-ik szám.

Előnyös bevásárlásaim folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy cikkeimet „szabott árakon” de rendkívül olcsón árusíthatom el, u. m:

Duplaszleles szőrkelm. mtr. 30 krtól	Egy vég vászon 4 frt 50 krtól
„ fekete ternék 58 „	Egy nagy 10/4 szőnyeg 2-90 „
Téli loden ruhakelmék 42 „	Hárász kendő 6/4 „ 70 „
Téli Cassán posztókelmék 51 „	Miederek „ 65 „
Voál, Kartonok „ 20 „	Selyem főkendő „ 75 „
Csipke függöny „ 16 „	1/2 lenn zsebkendő „ 16 „
Futó szőnyeg „ 20 „	Cashmir kendő „ 45 „
Selyem surah „ 90 „	Téli nagy posztó kendő 3 fttól
Selyem mervellio 1 frt 20 „	Erős Crozzó béllés „ 18 krtól
Lenn lepedővászon egy szél 46 „	Jó minőségű Konne gyoles 19 „
Clott esőernyő „ 1 fttól	Jó minőségű szőttés „ 24 „
Selyem esőernyő 1 frt 90 krtól.	Jó minőségű Chiffon „ 20 „

Férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, szabó-cikkek, béllésneműek, mindenféle rövidárak és minden kigondolható cikkek. Ezekon kívül: egy nagy tömeg circa 5000 méter jó minőségű mintázott vastag ruha-barchet itt még nem létezett olcsó áron: **25 kron méterenként.**

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kérve

805. [23—50]

A FENNEBBI.

Eladó

38 darab januárban malacozó kocza és 4 darab kan.

Tudakozódhatni Mező-Szakálban Darkó Lajosnál, vagy Szamosfalván Balla Pállal.

1014. (1—3)

Kohn Lajos

Karácsonyi és Ujévi

diszmű- és gyermekjáték tárgyakat végeladás nélkül

20% árengedménnyel árusít el

Kolozsvárt, a belhid-utczai áruccsarnokban 24. szám alatt.

Kérem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek becses pártfogását.

1016. (1—3)

Kohn Jakab czég.

Verseny nélküli olcsó árak!

Az előhaladott idény miatt gyári árban és gyári áron alól árusítom el e rövid kivonatban elősorolt árukat:

Tiszta gyapju kelme női ruhákra	most 65 kr., ezelőtt 1 frt 10 kr.
Tiszta selyem Brocátok	25 „ 2 „ 20 „
Selyem Fnulárdok	55 „ 1 „ 10 „
Tiszta gyapju Mouslin de lain	45 „ — „ 90 „
Atlas satenok női	42 „ — „ 60 „
Foulard satenok	18 „ — „ 25 „
Mosó parchetok	26 „ — „ 45 „
Sinorzatok és Marabou diszek	16 „ — „ 45 „

Gyári árakon: Bál selyem és Glazé kelmék, Plüschök, bársonyok, csipkék szallagok, paszamant és gyöngyös sinorzatok, tolldiszek, Miederek, esőernyők, bál késztyűk és virágok, valamint mindennemű bélésszárak.

Ez alkalmasszerű olcsóságok megtekintésére vagyok bátor a n. é. közönséget meghívni.

Novelly I.

női divatraktára és női ruhakészítő műhelye,

Kolozsvár, Főter 18. (bolthelyiségben.)

1018. (1—4)

A legújabb és legfinomabb divatárak.

Jó száraz usztatlan

TÖLGY TŰZIFA,

Kolozsvárig szállítva

vaggonkint m. mázsája 48 frt. Bükkfa 52 frt.

Nemkülönbön tölgyfa-pallók, Skárt talpfák, küllők, építkezésekhez való faragott fenyőfák, zsen-delyek, stukaturfák, szálló csapkarók szintén a legolcsóbban beszerezhetők:

Kiss Károly-nál,

B.-Hunyadon.

35. [5—14]

Végeladás!

Hatóságilag engedélyezett nagy

végeladás

a czég teljes lebonyolítása miatt.

Hofer M. József

főter 4. szám.

964. [15—50]

Végeladás!

Árverési hirdetés.

Az Első magyar eng. árverési csarnokban Karácsonyi és Ujévi ajándéku

alkalmas tárgyak

f. hó 14-től kezdve fognak elárvereztetni.

T Á R G Y A K:

1. B-hunyadi játékszer-gyárból nagy mennyiségben lévő gyermek játékszerek rendkívüli olcsó árban. Kereskedőknek fele áron alól is.
2. Japáni diszmű-tárgyak, szekrények, chatulok, zeneművek, harmonikák és albumok.
3. Nagy választékban férfi ruha-szövetek, férfi kalapok, gal-lérok és női kendők.
4. Arany- és ezüst órák, lánczok, gyűrűk, melltűk stb.
5. Két hegedű, egy kis cimbalom.
6. Butorok és bőröndök.

Kolozsvárt, 1894. deczember 12.

1009. (2—2)

Első magyar enged. árverési csarnok.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGE LADÁS.

KOVÁTS P. és FIAI

czégüzletével végleg felhagy

és hogy a felszámolás (Liquidatio) gyorsan lebonyolítható lehessen, az 1884. évi XVII. t.-czikk 52-ik §-a értelmében hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

végeladást

tartanak

diszmű-, gyermekjáték-, japáni árúk és hang-szer raktárukból.

Hol a nagyérd. közönségnek legjobb alkalmat nyílik Karácsonyi és Ujévi bevásárlásait — készpénz fizetéssel — mélyen leszállított árak mellett beszerezni.

975. (8—25)

JESZENSZKY FERENCZ

főter, Takarékpénztár-épület.

Leszállított árak

mindennemű női- és gyermek téli felöltőkben.

Különösen

női blousok és gyermek ruhák

félárban.

982. (5—x)

A bécsi nemzetközi élelmezési- és hadsereg ellátási kiállításán „Wien-Rotunde 1894.” kitüntetve!

BODOKI

„MATILD-FORRÁS”

kristálytisztá égvényes vasas savanyuviz.

Verszegénységen alapuló betegségeknek, a gyomor és az idegrendszer bántal-mainál és női bántalmaknál megbecsülhetlen gyógyhatású kellemes ital!

Legfelségebb izü „borviz” — a maga nemében párat-lan hatású „gyógyító viz”!

Elsőrangú aczél-forrás!

a melynél tisztább, egészségesebb és kellemesebb, de mindenekelőtt olcsóbb ásványvizet képzelné sem lehet.

Egy literes üveg viz ára üvegcsereléssel 10 krajczár. 10 üveg, vagy nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árkedvezmények.

Kolozsvárt főraktáron:

SEGESVÁRY és TÁRSAI uraknál

Tisztelettel:

GYÖRGY JÓZSEF, a forrás kezelője.

925. (10—x) (Háromszékmegye) BODOK (Háromszékmegye.)